

KARTA PRZEDMIOTU (ZAJĘĆ)

Kod przedmiotu (zajęć): 0919.4.ZP1.D.ECZ

Nazwa przedmiotu (zajęć) w języku polskim: Ekologia człowieka

Nazwa przedmiotu (zajęć) w języku angielskim: Human ecology

1. Usytuowanie przedmiotu (zajęć) w systemie studiów

1.1. Kierunek studiów	Zdrowie publiczne
1.2. Forma studiów	Stacjonarne
1.3. Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia
1.4. Profil studiów	Ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu (zajęć)	dr Angelika Lewandowska
1.6. Kontakt	angelika.lewandowska@ujk.edu.pl

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu (zajęć)

2.1. Język wykładowy	Polski
2.2. Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu biologii i chemii

3. Szczegółowa charakterystyka przedmiotu (zajęć)

3.1. Forma zajęć	Wykłady (W), ćwiczenia (C). Obecność na wszystkich formach zajęć jest obowiązkowa
3.2. Miejsce realizacji zajęć	Sale dydaktyczne Uniwersytetu Jana Kochanowskiego
3.3. Forma zaliczenia zajęć	Zaliczenie z oceną, Egzamin
3.4. Metody dydaktyczne	Wykłady: wykład informacyjny Ćwiczenia: praca w zespołach, dyskusja, metody aktywizujące, analiza przypadków związanych z poruszonymi zagadnieniami.
3.5.a. Wykaz literatury podstawowej	1. Małachowski K. (redaktor). Gospodarka a środowisko i ekologia. Wydanie V. CeDeWu, Warszawa 2023. 2. Dworzecki Z. (redaktor). Gospodarka i społeczeństwo: wyzwania i perspektywy. Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa 2021.
3.5.b. Wykaz literatury uzupełniającej	1. Human Ecology – wybrane publikacje tematyczne z ostatnich 5 lat (2022–2026). 2. Wolański N., Ekologia człowieka. Podstawy ochrony środowiska i zdrowia człowieka, tom 1–2, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2019. 3. Siemiński M., Środowiskowe zagrożenia zdrowia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2015. 4. Neuberger J.S., Pacheco J., Canales R.A., Friis' Essentials of Environmental Health, wydanie 4, Jones & Bartlett Learning, 2026. 5. Falta D.A., Maxwell's Understanding Environmental Health: How We Live in the World, wydanie 3, Jones & Bartlett Learning, 2022

4. Cele, treści i efekty uczenia się

4.1. Cele przedmiotu (zajęć) (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykłady

- **C1.** Zapoznanie z podstawowymi problemami ochrony środowiska przyrodniczego, drastycznymi skutkami działalności człowieka w skali biosfery, zarysem ekologii jako naukowej podstawy ochrony

środowiska.

- **C2.** Ukazanie zagrożeń środowiskowych dla populacji ludzkiej.
- **C3.** Przedstawienie ekologicznych aspektów kultury fizycznej z uwzględnieniem oddziaływania czynników środowiska na organizm człowieka.

Ćwiczenia

- **C1.** Zapoznanie z głównymi czynnikami zagrożenia zdrowia jednostki i społeczeństwa lokalnego, w tym zanieczyszczenie powietrza, wody, gleby.
- **C2.** Nabycie umiejętności analizy uwarunkowań sytuacji zdrowotnej w aspekcie procesów społecznych oraz demograficznych.
- **C3.** Student potrafi identyfikować problemy środowiskowe występujące w lokalnym ekosystemie oraz proponować działania służące ochronie i poprawie jego stanu.

4.2. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykłady

1. Ekologia człowieka, definicja, przedmiot, zakres i znaczenie dla zdrowia publicznego.
2. Człowiek i środowisko, wzajemne zależności, adaptacja człowieka do warunków środowiskowych.
3. Środowiskowe uwarunkowania zdrowia człowieka, czynniki biologiczne, fizyczne, chemiczne i społeczne.
4. Zanieczyszczenia środowiska i ich wpływ na zdrowie człowieka, zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby.
5. Hałas, promieniowanie i inne czynniki fizyczne środowiska jako zagrożenia zdrowotne.
6. Zmiany klimatu i ich wpływ na zdrowie populacji, ekstremalne zjawiska pogodowe, choroby wektorowe. Climate change and its impact on population health, extreme weather events, and vector-borne diseases.
7. Urbanizacja i środowisko miejskie, jakość powietrza, tereny zielone, transport i warunki mieszkaniowe. Urbanisation and the urban environment, air quality, green spaces, transport, and housing conditions.
8. Środowisko pracy i jego wpływ na zdrowie człowieka, narażenia zawodowe, choroby zawodowe. The work environment and its impact on human health, occupational exposures, and occupational diseases.
9. Ekologia żywienia i środowiskowe uwarunkowania zdrowia, bezpieczeństwo żywności i wody, zrównoważone żywienie. Nutrition ecology and environmental determinants of health, food and water safety, and sustainable nutrition.
10. Ocena ryzyka środowiskowego i profilaktyka zdrowotna, zasada One Health, działania na rzecz zdrowia środowiskowego. Environmental risk assessment and preventive healthcare, the One Health approach, and actions to promote environmental health.

Ćwiczenia

1. Analiza środowiskowych determinantów zdrowia człowieka na podstawie wybranych przypadków.
2. Analiza danych dotyczących jakości powietrza i ocena potencjalnego ryzyka zdrowotnego.
3. Ocena jakości wody i identyfikacja zagrożeń dla zdrowia populacji.
4. Analiza wpływu hałasu środowiskowego na zdrowie człowieka, interpretacja danych dotyczących narażenia.
5. Analiza wpływu zmian klimatu na zdrowie populacji, identyfikacja grup szczególnie wrażliwych.
6. Ocena środowiska miejskiego jako czynnika warunkującego zdrowie, analiza jakości życia i dostępności terenów zielonych. Assessment of the urban environment as a determinant of health,

analysis of quality of life and access to green spaces.

7. Identyfikacja zagrożeń środowiskowych w miejscu pracy, ocena narażenia i działania profilaktyczne. Identification of environmental hazards in the workplace, exposure assessment, and preventive measures.

8. Analiza związku pomiędzy zanieczyszczeniem środowiska a występowaniem wybranych chorób, interpretacja danych epidemiologicznych. Analysis of the relationship between environmental pollution and the occurrence of selected diseases, interpretation of epidemiological data.

9. Ocena ryzyka środowiskowego na podstawie wybranego przypadku, identyfikacja źródła zagrożenia, drogi narażenia i skutków zdrowotnych. Environmental risk assessment based on a selected case study, identification of the source of the hazard, exposure pathways, and health effects.

10. Opracowanie działań profilaktycznych w zakresie wybranego zagrożenia środowiskowego, planowanie interwencji zdrowia publicznego. Development of preventive measures addressing a selected environmental hazard, planning of public health interventions.

4.3. Efekty uczenia się realizowane w ramach przedmiotu (zajęć)

Efekty przedmiotowe (symbol)	Student, który zaliczył przedmiot (zajęcia)	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
------------------------------	---	---

w zakresie wiedzy:

W01	Zna pojęcia opisujące stan zdrowia społeczeństwa i mechanizmy adaptacyjne przystosowujące jednostkę i społeczeństwo do nisz ekologicznych, w których funkcjonują.	ZP1A_W03
W02	Zna główne czynniki zagrożenia zdrowia jednostki i społeczeństwa lokalnego, w tym zanieczyszczenie powietrza, wody, gleby.	ZP1A_W05
W03	Wyjaśnia mechanizmy i skutki interwencji człowieka i zanieczyszczeń przez niego generowanych na ekosystem, w którym sam funkcjonuje.	ZP1A_W06
W04	Wykazuje znajomość podstaw budowania programów naprawczych związanych z negatywną ingerencją człowieka w środowisko.	ZP1A_W07
W05	Zna podstawy ekonomiczne oraz źródła finansowania ekonomicznego programów Unii Europejskiej związanych z zanieczyszczeniem powietrza oraz ochrony środowiska w kontekście utrzymania zdrowia człowieka.	ZP1A_W08
W06	Zna zagrożenia zdrowia jednostki z powodu powodzi, gwałtownych wiatrów, obsunięć gleby oraz zasady postępowania i organizacji akcji ratowniczych z tym związanych.	ZP1A_W13
W07	W zaawansowanym stopniu zna i rozumie kierunek przepływu informacji związany z organizacją akcji ratowniczych w przypadku klęsk żywiołowych.	ZP1A_W14

w zakresie umiejętności:

U01	Potrafi interpretować i wykorzystać podstawowe mierniki stanu zdrowia w kontekście chemicznych i biologicznych zanieczyszczeń środowiska.	ZP1A_U03
U02	Potrafi identyfikować stan zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby dla utrzymania odpowiedniego stanu zdrowia jednostki oraz społeczeństwa.	ZP1A_U04
U03	Posiada umiejętność analizy uwarunkowań sytuacji zdrowotnej w aspekcie procesów społecznych oraz demograficznych.	ZP1A_U05

w zakresie kompetencji społecznych:

K01	Prezentuje postawę ustawicznego pogłębiania wiedzy związanej z ekosystemem, jaki zamieszkuje.	ZP1A_K01
K02	Wykazuje właściwą postawę wobec problemów ekosystemu, w jakim funkcjonuje, z nastawieniem na dbałość o środowisko lokalne.	ZP1A_K03

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się realizowanych w ramach przedmiotu (zajęć)

Sposób weryfikacji (+/-)

Efekty przedmiotowe (symbol)	Egzamin pisemny	Kolokwium	Aktywność na zajęciach	Praca w grupie
------------------------------	-----------------	-----------	------------------------	----------------

Forma zajęć

1: 2:	W	C	W	C	W	C	W	C
W01	+							
W02	+							
W03	+							
W04	+							
W05	+							
W06	+							
W07	+							
U01	+			+		+		+
U02	+			+		+		+
U03	+			+		+		+
K01				+		+		+
K02				+		+		+

Adnotacja. 1: forma zajęć; 2: efekty uczenia się

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć:

WYKŁAD (W) (w tym zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)

Ocena	Kryterium oceny
3,0	Zaliczył egzamin na poziomie od 61% do 68% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia.
3,5	Zaliczył egzamin na poziomie od 69% do 76% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia.
4,0	Zaliczył egzamin na poziomie od 77% do 84% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia.
4,5	Zaliczył egzamin na poziomie od 85% do 92% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia.
5,0	Zaliczył egzamin na poziomie od 93% do 100% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia.

Forma zajęć:

ĆWICZENIA (C) (w tym zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)

Ocena	Kryterium oceny
3,0	Zaliczył kolokwium na poziomie od 61% do 68% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia (na ocenę wpływa także aktywność na zajęciach)*.
3,5	Zaliczył kolokwium na poziomie od 69% do 76% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia (na ocenę wpływa także aktywność na zajęciach)*.

Ocena	Kryterium oceny
4,0	Zaliczył kolokwium na poziomie od 77% do 84% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia (na ocenę wpływa także aktywność na zajęciach)*.
4,5	Zaliczył kolokwium na poziomie od 85% do 92% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia (na ocenę wpływa także aktywność na zajęciach)*.
5,0	Zaliczył kolokwium na poziomie od 93% do 100% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia (na ocenę wpływa także aktywność na zajęciach)*.

*Punkty za aktywność na zajęciach uwzględniane są po uzyskaniu oceny pozytywnej z przedmiotu na bazie pozostałych kryteriów oceny.

5. Bilans punktów ECTS – nakład pracy studenta

Kategoria	Obciążenie studenta: studia stacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA (GODZINY KONTAKTOWE)	30
Udział w wykładach	15
Udział w ćwiczeniach	25
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA (GODZINY NIEKONTAKTOWE)	20
Przygotowanie do wykładu	10
Przygotowanie do ćwiczeń	10
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	50
PUNKTY ECTS za przedmiot (zajęcia)	2

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot (zajęcia) w danym roku akademickim)

.....